

S5 OBALNI

Številka 6, Letnik X

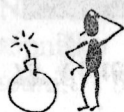
Junij, 2006

GLASILO RK JADRAN S59CST in

RK PIRAN S59HIJ

Glasilo Obalnih Radioamaterjev

Uredniški odbor S5 Obalni

Glavni odgovorni
urednik in urednik rubrike
tehničnih člankov:

Gregor, S53RA

Urednik informativnih
prispevkov:

Vater, S51VI

Direktorica ekspedita:

Danijela, S57NKI

Tehnični urednik in
polom strani:

Vanja, S59AV

Tisk: Rudi, S58RU

<http://fpp.hamradio.si/s5obalni/>

stran ureja:
Anka, S57ONE

Če sem proti koncu prejšnjega meseca tehničnega urednika po e-pošti vprašal, kako napreduje časopis, je sledilo prijetno presenečenje: zaradi velikega števila prispevanih člankov je majski Obalni izjemoma obsegal kar osem listov. Avtorji člankov so se res potrudili in ni razloga, da se takšna izjema ne bi kdaj ponovila.

No, ker sem se striktno držal roka za oddajo uvodnika, sem spregledal propozicije kontesta v spomin Žarkotu, S53Z. Konec meseca bo že leto od sobotnega jutra v Friedrichshafnu, ko smo izvedeli za žalostno novico. Glavno gonilo organizacije spominskega kontesta je Alen, S56C, ki je tudi sestavil osnutek propozicij. Številčna udeležba bo vsekakor dostojen spomin na Žarkota.

Zadnjo nedeljo v maju so fante (in dekleta) v piranskem klubu na novo napeljali elektriko. Bil sem tam, a sem jih zgrešil za kako urico. Očitno so delo opravili z odliko, saj je Miloš, S53EO, naslednji vikend grmel tukaj v Londonu. Tudi field day, s strani S58U/p oddelan s standardne lokacije na Poljanah, je po slišnem in prebranem uspel, tako da mi je kar precej žal, da me ni bilo zraven.

73 de Gregor, M/S53RA

V the dne mineva leto dni, odkar nas je zapustil dragi prijatelj in odlični radioamater Žarko Cink, S53Z (ex S53BM, YU3BM, YU3TAA). Za njim je ostala velika vrzel v naši radioamaterski družbi. V naših srcih pa je ostal in njegova ljubezen do radia živi z nami naprej...

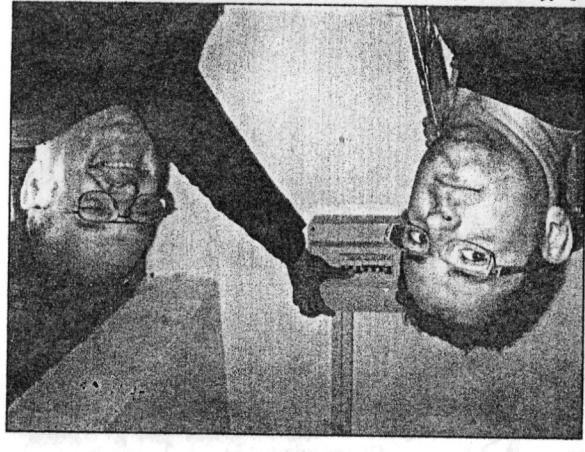
UO S5Obalni

SPET ELEKTRIKA

Bila je sobota, ura pa nekaj čez sedmo zjutraj. Ekipa CW FD 2006 se je že zbirala v prostorih na Belem križu. Iz predalov im omar smo na mizo kopičili potrebščine za FD lokacijo na Poljanah. Glede na to, da je bilo v skupnem prostoru dokaj mračno, sem bleknil: «Boris! Prižgi luč!». Iz Borisovega pogled izpod čela bi lahko razbral marsikaj. Kljub temu je z roko segel do stikala in pritisnil nanj. Pogledi vseh prisotnih so pristali na varčni žarnici pod stropom, ki je v zadnjih skoraj šestih mesecih predvsem varčevala. »Sveti!«, je bilo slišati »In to brez agregata!« je nekdo dodal. Sedaj pa lepo po vrsti.

Če se ne motim, se je to dogajalo teden prej, to je v nedeljo, proti koncu maja. Po predhodnem dogovoru smo se prostovoljci zbrali v klubskih prostorih. Bili smo Franko, S57JEL, Miloš, S53EO, Vanja, S59AV, Vili, S56ZTT, Boris, S57LO z Rokom, Denis, S50BA, Robi, S57OWA in jaz, S51VI. Veseli hitrega in pozitivnega posredovanja piranske občine, smo si obetali ureditve »električnih razmer« v kar najkrajšem času. Ura je bila 8 zjutraj, pripravili pa naj bi števec, omarico in novo električno napeljavo do naših prostorov. Franko in Denis sta pripeljala orodja in potrebno opremo. Po skovanem strateškem načrtu smo v skupinah opravljali posamezna dela. Tako sta Franko in Denis pripravila luknjo v steni za montažo omarice s števcem. Istočasno je Vili vrtal luknje za montažo cevi za kable, od omarice s števcem, do omarice z varovalkami v prostorih kluba. Priznati

moram, da je delo potekalo zelo usklajeno in brez večjih zapletov. Se napejljava in prikllop kablov, nakar je bilo potrebno storjeno še preizkustiti. Tudi slednje je potekalo brez težav. Po dolgem času je, vsaj za nekaj trenutkov, pritekla »prava« elektrika. Franko je pojasnil, da bo potrebno počakati še nekaj dni, da se opravi formalen prikllop. V pričakovanju skorajšnjega zaključka obdobja srečanj ob svečah, smo se, po krajšem pospravljanju, razšli. Ob klubskem večeru naslednji torek smo ugotovili, da elektrike še vedno ni. Kasneje smo izvedeli, da je bil uraden prikllop elektrike opravljen 2.6.2006. Dogodek je Franko napisal tudi na klubsko tablo, ki se glasi nekako takole: »Strela je udala v RK in zasvetila je žarnica.« Napis smo žal odkrili šele, ko je žarnica že nekaj minut svetila. Pa nič zato. Ob tej priložnosti se ponovno zahvaljujemo piranski občini za razumevanje, materialno pomoč in podporo. O tem smo obvestili tudi novinarke Primorskih novic.

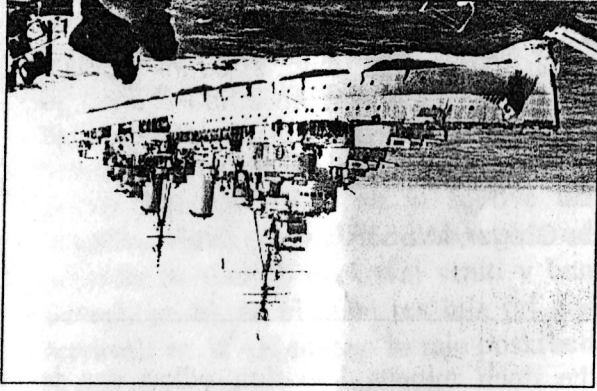

Mažhno stikalo - veliko zadovoljstvo... (Denis, S50BA in Franko, S57JEL)

73' Valter - S51VI

H.M.S. Belfast, GB2RN

Leta 1936 je britanska vojna mornarica naročila dve povečani vojni ladji razreda "Southampton". Po tradiciji so jima dali imena britanskih mest in sicer "Edinburgh" in "Belfast". Krizarka "Belfast" je bila dana v uporabo mornarici poleti 1939. leta.

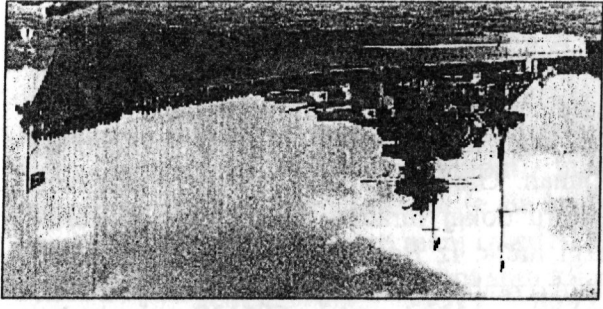

H.M.S. Belfast (Naval Historical Center)

Velikost vojnih ladij so takrat "merili" po kalibru topov. Tako je bila "Belfast" "6-palčna" lahka krizarka, torej ladja z (dvanaajstimi) 6-palčnimi topovi. Bila je načrtovana tako za zaščito tovornih ladij in konvojev kot tudi za napadalne akcije ter kot močna topniška podpora amfibijskim izkrcavalnim operacijam. Prve naloge je opravljala na patruljiranju po Severnem morju. V okviru pomorske blokade Nemčije je 9. oktobra 1939 uspešno prestregla potniško ladjo "SS Cap Norte" in jo pospremila v britansko pristanišče, za kar so člani posadke dobili denarno nagrado. Sreča je ladji obrnila hrbet 21. novembra 1939, ko je "Belfast" naletela na magnetno mino. Struktura ladje je bila tako močno

poškodovana, da so za popravilo potrebovali skoraj tri leta. Po drugi strani pa je bila to hkrati priložnost, da so jo temeljito posodobili, nekoliko razširili in povečali, dobila pa je tudi nasodobnejšo radarско in namerilno opremo. Tako je postala največja in najbolje opremljena krizarka v britanski vojni mornarici. V ponovno uporabo je prišla novembra 1942, in sicer kot povejujoča ladja 10. bojne skupine krizark, odgovorne za neposredno zaščito zavezniških arktičnih ladijskih konvojev, kateri so prevažali zaloge v Sovjetsko Zvezo. Med avgustom 1941 in koncem vojne je bilo takih konvojev 75, prepejali pa so štiri milijone ton tovora, med drugim 5000 tankov in 7000 letal. A vse to je imelo tudi svojo ceno - nemalokrat je več kot polovica ladij, ki so krenile na pot, končala na dnu Severnega morja.

26. decembra 1943 je "Belfast" sodelovala v bitki pri Severnem rtu. V tej operaciji je nemška bojna ladja "Scharnhorst" skupaj s petimi rusilci napadla zavezniška tovorna konvoja. Vendar pa so Britanci pred tem prestregli in razvozlati kriptirane nemške komunikacije ter zaščito konvojev izdatno okrepili.

Scharnhorst (Naval Historical Center)

Poleg „Belfasta“ so bile tu še križarke „Norfolk“, „Sheffield“ in „Jamaica“, bojna ladja „Duke of York“ ter več rušilcev. „Scharnhorst“ je bila potopljena, preživelo pa je le 36 od skupno 1968 članov posadke.

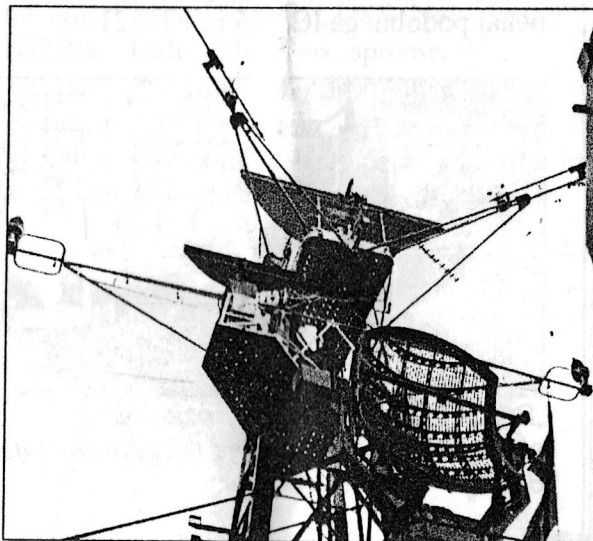
Spomladi 1944 je „Belfast“ sodelovala tudi pri napadu na ponos nemške vojne mornarice, bojno ladjo „Tirpitz“, zadnje preživele izmed nemških težkokategornic. Letala z letalonosilk bojne skupine so Tirpitz močno poškodovale, dokončno pa jo je pokončal napad znamenite 617. letalske skupine novembra istega leta. „Belfast“ je bila zraven tudi pri izkrcanju v Normandiji in zagotavljala pomembno topniško podporo na „dan-D“ ter kasnejših tednih bojevanja. Neposredno po drugi svetovni vojni je na daljnem vzhodu pomagala pri evakuaciji vojnih ujetnikov ter ostalih mirovnih operacijah. Leta 1948 je bila napotena v Korejo, kjer je najprej nudila topniško podporo umikajočim se južnokorejskim četam. Skupno je v korejski vojni delovala 404 dni, 27. septembra 1952 pa je zaplula proti domu.

H.M.S. Belfast danes

Sledilo je obdobje, ko je opravljala običajne naloge, ki jih vojne ladje opravljajo v času miru - urjenje ter razkazovanje moči in

zastave. Po zadnjem križarjenju v Sredozemlju je 24. avgusta 1963 še zadnjič priplula v Davenport - po skoraj pol milijona preplutih milijah so jo zasluženo upokojili. Temu bi praviloma sledil neugleden prevoz na razrez in v talilne peči, vendar se je veliko člapov posadke, na čelu z nekdanjim kapitanom, zavzelo za njeno ohranitev. „Belfast“ so prepeljali v London in kot muzejsko ladjo odprli za javnost 21. oktobra 1971.

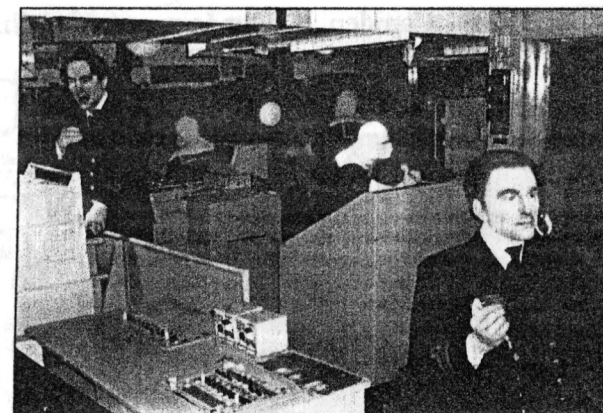
Prednji antenski stolp, radarski anteni značilne oblike („cheese“ antenna). Na vrhu je „Type 293Q“, površinski / nizkokotni iskalni radar, delujoč na valovni dolžini 10cm, moči 500kW in dosega 15NM pri višini tarče 3,3km. Pod njim je navigacijski radar „Type 974“ valovne dolžine 3,21cm, moči 7kW, dosega 25NM. Spodaj dèšno je antena panoramskega radarja „Type 277Q“ (10cm, 500kW, 25 do 35NM), ki je omogočal tudi določanje višine tarče.

Ladja je postala svojevrstna turistična atrakcija. Zasidrana je v samem središču

Londona, med znamenitima mostovoma „London Bridge“ in „Tower Bridge“. „Belfast“ sedaj pripada Imperialnemu vojnemu muzeju kot zadnja od britanskih „big-gun“ vojnih ladij.

Večji del ladje je odprt za javnost. Omogočen je ogled vseh devetih palub, od poveljniškega mosta, operativnih prostorov, pa do skladišča streliva in strojnice globoko pod vodno linijo. Del prostorov je posvečen razstavi o zgodovini ladje in življenju na morju, veliko prizorov pa je ponazorjenih in ujetih v času s pomočjo lutk v naravni velikosti ter zvočnih posnetkov. V ladijski kuhinji, bolniški in kirurški sobi ter podobnih prostorih pa je poskrbljeno tudi za učinkovito reproducirane prijetne in manj prijetne vonjave.

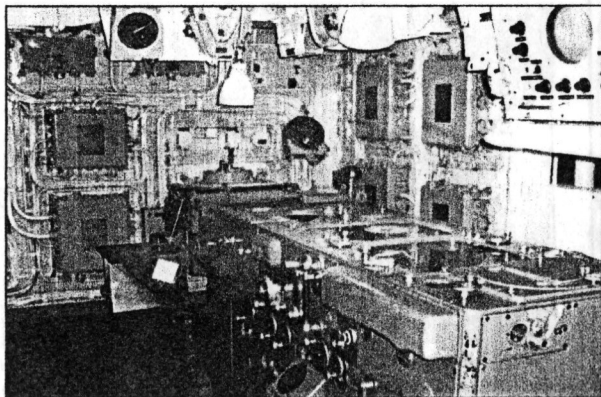
Ladja premore tudi nekaj precej velikih sob, ki jih je mogoče najeti za organizacijo prireditev. Prostore po želji preuredijo v konferenčno dvorano, prostor za zabavo ali pa razkošno restavracijo. Tako lahko poskrbijo za skupine od 20 pa do 450 gostov.

Soba za vodenje bojnih operacij, v ozadju so operaterji za radarskimi zasloni. Rekonstruirana je taktična situacija ob bitki z

bojno ladjo „Scharnhorst“, po zvočnikih pa odmeva posnetek boja.

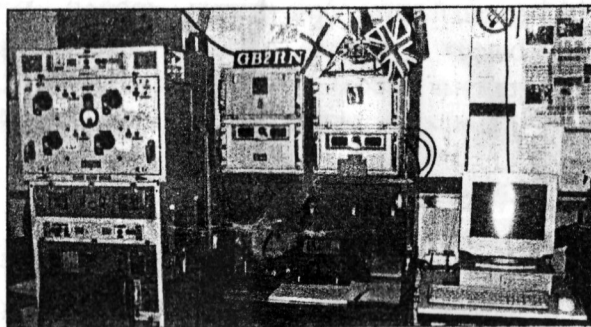
Na ladji pa deluje tudi amaterska radijska postaja. RNARS (Royal Navy Amateur Radio Society) je združenje radioamaterjev, ustanovljeno leta 1960 z namenom promocije HAM radia ter kot pripomoček za tehnično izobraževanje znotraj mornariške službe. Člani so skoraj izključno sedanji in bivši pripadniki mornarice, ki so tudi radioamaterji. Združenje skrbi tudi za amaterske radijske postaje na nekaterih muzejskih ladjah in ima „predstavnštva“ na različnih koncih sveta v obliki lokalnih klubov ali sekcij. Za „Belfast“ skrbi klub RNARS London. Sicer je muzejskih ladij širom po svetu kar lepo število (od tega največ v ZDA). Med najbolj znane spadajo potniška velikanka Queen Mary (W6RO - Long Beach, CA), letalonosilke Hornet (NB6GC - Alameda, CA), Lexington (W5LEX - C.Christi, TX) in Yorktown (WA4USN - Charleston, SC), pa bojne ladje Missouri (KH6BB - Pearl Harbour, HI) in New Jersey (NJ2BB - Camden, NJ) ter še mnogo drugih.

„Transmission room“, globoko pod palubo v varnem objemu jeklenega oklepa. Tu se med

drugim nahajajo radarski namerilni sistemi, girokompas in sistem obdelave podatkov (mehanski računalnik).

Žal je bil v času mojega prvega obiska HAM PPS oziroma „bridge wireless office“ zaklenjen, tako da sem si lahko tehniko (v za ladijske razmere dokaj prostorni sobi) ogledal le od daleč skozi steklena vrata. Poleg „vintage“ radijske opreme sem na mizi opazil postajo FT-847, v kotu pa se je skrivalo še nekaj podobnega IC-725 in FT-221.

„Bridge wireless office“ oziroma HAM radio shack GB2RN. Na mizi je radijska postaja FT-847.

Več sreče sem imel ob naslednjem obisku. V PPSu sem naletel na Rogerja, G0HNU in Billa, G0ELZ, katera sta oddajala v sklopu vikenda aktivnosti muzejskih ladij. Možakarja iz Liverpoola pravita, da sta sicer običajno aktivna z ladje Plymouth (GB2PLY), a so februarja letos tamkajšnji muzej žal dokončno zaprli in trenutno iščejo ustrezen rešitev za ohranitev štirih muzejskih ladij (Plymouth, Onyx, Bronington in U-534). Tako sta letos prišla v London. Med pogovorom je prišel mimo še Terry, G0TBD, sicer predsednik RNARS London in skrbnik PPSa na Belfastu.

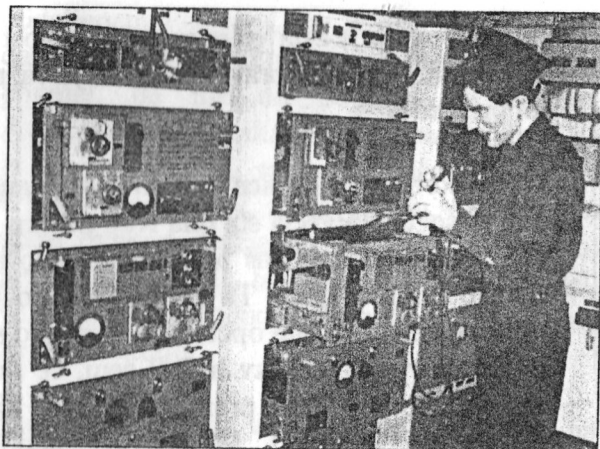
V zraku so bili s postajama Yaesu FT990 in Kenwood TS870, na tretji mizi pa je bilo še IC746. Med antenska stolpa, na katerih sta malce neugledno postavljeni tudi dve anteni za TV sprejem, je razpet KV zaprti dipol. Na prednjem stolpu pa (poleg UKV vertikalk) stoji še KV vertikalna antena.

Za postajo FT990 sedi Bill, G0ELZ, levo je TS870, s katero je delal Roger, G0HNU.

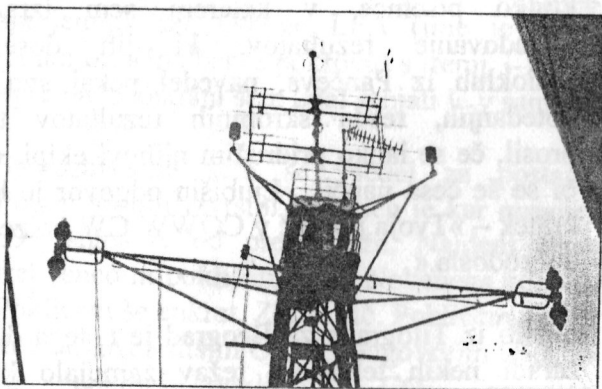
Sicer se na ladji uporabljajo trije radioamaterski klicni znaki. „Crown callsign“ GB2RN je dodeljen Imperialnemu vojnemu muzeju in se uporablja le na „Belfastu“. Znaka G4HMS in G7HMS pa sta dodeljena klubu RNARS London.

W/S50balni/p

VHF/UHF radijska soba s „serviserjem“.

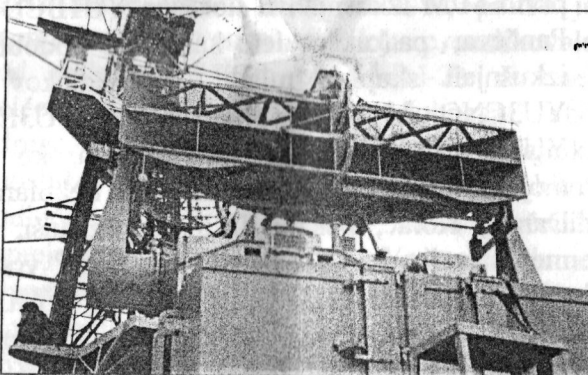
Poleg HAM PPS-a je na ladji elektronike in komunikacijske tehnike še precej. V sosednji sobici je na ogled ladijski kratkovalovni (1,5-24MHz, 400W) oddajnik za telegrafijo in fonijo „Type 603“. Tu so še soba za elektronske protiukrepe, pa „operations room“, soba za VHF/UHF komunikacije, „transmission room“ globoko v srcu ladje, ter nenazadnje kopica komunikacijskih, radiogoniometerskih in radarskih anten.

Zadnji antenski stolp – na vrhu prevladujejo antene radarskega sistema „Type 281“, namenjenega predvsem nadzoru zračnega

prostora. Deloval je na valovni dolžini 3,3 metra z močjo 350kW, kar je omogočalo doseg do 120NM. Antenski sistem se je zavrtel štirikrat na minuto.

Vikend aktivnosti muzejskih ladij je do nedavnega organiziral „USS Salem Radio Club“ – K1USN, ki nosi ime po istoimenski ladji. Lani pa je klub prišel v konflikt z upraviteljem ladje in izgubil prostore. Organizacijo je zato prevzel klub, ki domuje na ameriški velikanki „USS New Jersey“ - NJ2BB. Tudi datum so spremenili in tako aktivnost letos ni bila julija, ampak približno mesec prej, tretjega in četrtega junija. Po podatkih s spletnih strani kluba organizatorja je bilo letos aktivnih 71 muzejskih ladij.

„Main gunnery director“, antena namerilnega radarja „Type 274“. Ta je deloval na valovni dolžini 9,1cm (3,294GHz) z močjo 500kW, doseg pa je bil 16NM. Na ladji sta dva taka sistema – po eden za prednji in zadnji topovski kupoli.

• **Osebnostna izkaznica H.M.S. Belfast:**

razred: „Edinburgh“, modificiran razred „Southampton“

sestrska ladja: Edinburgh (potopljena maja 1942)

zgrajena: Harland & Wolff Shipyard, Belfast, splovljena 17. marca 1938, dana v uporabo Kraljevi Mornarici: 5. avgusta 1939

Standardni izpodriv: 11,533 tone

Skupna dolžina: 187 metrov, **Širina:** 21 metrov

Ugrez: 6.1 metra

Pogon: 4 „Admiralty“ trivaljni kotli; 4 Parsonove parne turbine poganjajo 4 vijake z močjo 80.000 SHP

Hitrost: 32 vozlov

Posadka: 750-850

Oborožitev (1959):

- 12 (4x3) 6-palčnih topov,
- 8 (4x2) 4-palčnih topov HA/LA,
- 12 (6x2) 40mm Bofors protiletalskih (AA) topov

Oklep: stranski 114mm, palubni 76mm

Radarska oprema:

(v oklepajih so: valovna dolžina, oddajna moč, doseg in št. obratov antene na minuto)

„Type 293Q“, površinski / nizkokotni radar (10cm, 500kW, 15NM pri tarči na višini 3,3km, 18obr/min)

„Type 974“, navigacijski radar (3,21cm, 7kW, 25NM, 24obr/min)

„Type 277Q“, panoramski radar (10cm, 500kW, 25-35NM, 18obr/min)

„Type 281“, radar za nadzor zračnega prostora (3,3m, 350kW, 120NM, 4obr/min).

2 x „Type 274“, namerilni radar (9,1cm, 500kW, 16NM)

Spletni naslovi:

<http://www.rnars.org.uk/> (RNARS)
<http://hmsbelfast.iwm.org.uk/> (Belfast)
<http://www.nj2bb.org/> (New Jersey)

Fotografije s spletnih strani „Naval Historical Center“
(<http://www.history.navy.mil/>) so v javni lasti (Public domain).

Gregor, M/S53RA

MIRKOVE ZGODBE V

GASTARBEITER

*Iz takšne sino snovi
kot naše sanje
in večno spanje
življenja nam objema kratke dni
(Shakespeare, »Vihar«)*

Moje prve »gastarbeiterske« izkušnje segajo nekako v leto 1967. Ne spominjam se več natančno, kje sva se srečala s Poldetom, YU3BU (S57U), ko me je ta presenetil s vprašanjem: »Bi ti, Mirko, bil v stanju sprejemati klicne znake pri hitrosti 100 znakov na minuto in RST okrog 559?« »Seveda bi!« sem kar nekako zviška odgovoril. »Pa saj sem kot SWL YU3RS-540 doma na »Simfoniji« poslušal na 14 signale, ki so bili še bolj slabotni, da motenj v tistih dveh milimetrih, kolikor jih je na skali sprejemnika

zasedal 20m obseg niti ne omenjam.«, sem skoraj užaljeno razmišljal.

»Če je tako, bi mi pa lahko pomagal v CQM contestu. Seveda bi prijavil Multi Op kategorijo!« Vabilo sem seveda z veseljem sprejel, čeprav v tekmovanjih nisem imel še nobenih resnejših izkušenj. Kakšnih podrobnosti iz tekmovanja se sicer več ne spominjam, mislim tudi, da nisva dosegla nobene odmevne uvrstitve, me je pa tedaj zagrabilo, zelo zagrabilo zanimanje za delo v tekmovanjih. Goltal sem članke YU3BC, ki je v »Radioamaterju« opisoval svoje Multi Op izkušnje skupaj s Poldetom, YU3LB in Petrom, YU3LC iz ARRL in CQWW tekmovanj, občudoval Franetovo 7. mesto v svetu v CQWW 1966, goltal sem članke o prvih M/M izkušnjah radiokluba YU1BCD iz Pančeva, pa kakšno leto kasneje o podobnih izkušnjah skupine mladih zanesenjakov v YU3CNO, ki so se zbrali okrog YU3EY, YU3BO in YU3TFU, in medtem, ko so mojim vrstnikom vzorniki bili Šekularac, Daneu, Korać, košarkarji in nogometaši, so meni potihoma, nekako na mala vrata, vzorniki postali YU3BC, pa KV4AA, W6AM, KH6IJ... Seveda sem vedel, da po znanju, izkušnjah, sposobnostih daleč zaostajam za njimi, da se z njimi ne morem in nikoli ne bom mogel primerjati niti v sanjah, sanjal pa sem o tem, da se nekega dne moj klicni znak pojavi kje v CQ Magazine v Top Ten okvirčku ali, da sodelujem v kakšni znani Multi Operator ekipi. Vedel sem seveda tudi, da nihče ne bo prišel k meni domov in me pocukal za rokav »Mirko, pridi, bomo »klofali CQWW!«, zavedal sem se, da mi bolj kot moderna postaja, kW in 3 el yagi primanjkuje znanja in izkušenj. Edino, česar mi ni

primanjkovalo je bila volja in motiviranost. Pa saj kitajski pregovor pravi »Potovati je važneje kot prispeti!«

V YU je obstajala kopica kratkih tekmovanj na 80m obsegu. Največja sta bila Kup SRJ in YU DXC, med večjimi naš »Pohorje Memorial«, kasneje Pokal ZRS... Ta tekmovanja so bila izvrstna šola za mlade operaterje, prav rad sem sodeloval v njih in prav užival sem, če mi je kdaj uspelo s 100W premagati koga, ki je premogel FL-2000 ali kakšen podoben linearni ojačevalec. Seveda nisem zamudil nobenega večjega mednarodnega tekmovanja, sošolec Ivan, YU3TIJ (S51IP), ki ga tekmovanja sicer niso zanimala, pa mi je prav rad pomagal pri razpenjanju anten po drevju okrog kluba, celo izdelave 2 el. Quada za zgornje tri obsege sva se lotila. Čutil sem, da kot operater počasi dozorevam, vabila, naj se pridružim kakšni Multi Operator ekipi, pa ni in ni bilo...

Leta 1977 sem zbral pogum ter YU7AU poslal kratko pisemce, v katerem sem izrazil občudovanje rezultatov, ki jih dosega radioklub iz Pančeva, navedel nekaj svojih dotedanjih, resda skromnih rezultatov ter prosil, če se lahko pridružim njihovi ekipi, da bi se še česa naučil. Ljubišin odgovor je bil kratek – »Tvoja pomoč v CQWW CW bo zelo dobrodošla.«

Letalo iz Titograda za Beograd je tistega dne zaradi nekih tehničnih težav zamujalo kar nekaj ur in v Beograd sem namesto pozno popoldne prišel šele zvečer. Taksist, ki me je potegnil do postaje Dunav na Karaburni, od kjer so odhajali lokalni avtobusi proti 30 km

oddaljenem Pančevu, me je skušal prepričati, da po 22. uri ni več nobenega avtobusa ter se ponujal, da me on odpelje v Pančevo. Avtobus, ki je že čakal pripravljen za odhod ga je postavil na laž, račun za vožnjo je bil pa krepko »popopran«, z izgovorom, da je nočna taksa dvakrat dražja od dnevne. Računa mi seveda ni izstavil, naknadno sem pa izvedel, da pribitek za nočno vožnjo šteje od polnoči do 6. ure zjutraj...

Klub je bil lociran v trosobnem stanovanju na sedmem, najvišjem nadstropju zgradbe v samem središču Pančeva, antene pa za moje dotedanje izkušnje impresivne – 2 el quad za 40m, TH6DXX in V beam. Tu so bile lokacije za 160, 40 in 20, 80m je bil lociran nekaj km izven Pančeva, 15m na vrhu 20 nadstropne zgradbe banke nekaj sto metrov stran od kluba, kje je bila locirana postaja za delo na 28 MHz se pa več ne spominjam. Izvedel sem, da sem planiran za delo na 40m, skupaj z Vladanom, YU7OQI, in oči so se mi zasvetile, ko sem v shacku za delo na 7 MHz ugledal Collins KWM-2 transceiver, 51S-4 spotting sprejemnik ter Orange LPA (ime je dobil zaradi oranžne barve pokrova) s tremi 3-500Z, oprema, o kakršni sem upal sanjati le v sanjah.

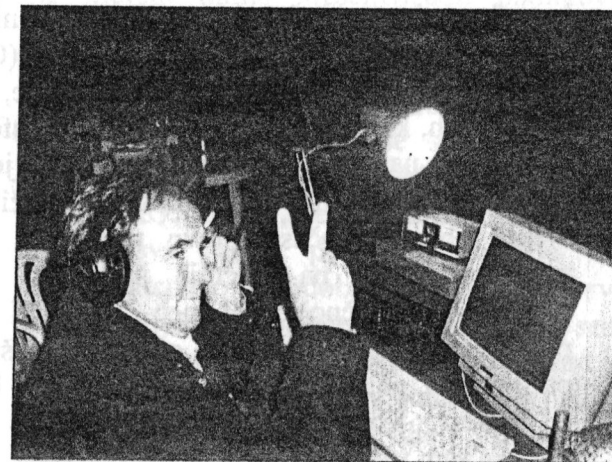
Samozavestno sem se vsedel za postajo. Pogoji so bili izvrstni in obseg je kar mrgolel S9+ signalov od preko luže. Najdem čisto frekvenco in pokličem CQ. Nobenega odziva. Pokličem še enkrat. Zopet nič. Pokličem tretjič in v odgovor slišim QRL? Odgovorim QRL in še enkrat pokličem CQ, namesto pričakovanega pile-upa pa slišim, kako K4PQL, ki se mi je vsedel na frekvenco, niza zvezo za zvezo. Pokličem ga, on pa odgovori

neki QRP postaji. Pogledam instrument na ojačevalniku, če ni morda kaj narobe, a igla veselo poskakuje v ritmu mojega tipkanja. Hladen pot me je oblił. Tekmovanje traja že tri minute, jaz pa v dnevniku še nobene zveze... Odločim se, da grem »pobirat«, a zopet nobenega odziva. V tem času je YU7OQI na »spotting« sprejemniku našel neko postajo iz Karibov ter mi na listek napisal frekvenco. KWM-2 postavim na tisto frekvenco, slišim, čutim, da se v neposredni bližini nekaj dogaja, a postaje s Karibov ne slišim. VFO pomaknem za 1 kHz in tisti KP2 mi zagrmí v slušalkah. Pokličem, Vladan me pa sune s komolcem »Nisi točno na frekvenci!« »Aha, v tem grmu tiči zajec!« me nenadoma prešine. KWM-2 je uporabljal isti kristal za BFO in za generiranje vala nosilca na CW, pa se je sprejemna frekvenca za kiloherc razlikovala od oddajne, obenem pa KWM-2 ni imel ničesar RIT ali Clarifierja podobnega. »Ni druge, KWM-2 bom uporabljal kot oddajnik, poslušal bom pa na 51S-4!«, se na hitro odločim. »Kot v starih časih ločenih sprejemnikov in oddajnikov. Vsa sreča, da ne uporabljam kakšen Torn-Eb direktni sprejemnik ter oddajnik z DCG4/1000 živosrebrnimi usmerjevalkami, ko je procedura pri oddajanju bila naslednja:

- 1) Preklopi anteno,
- 2) VFO »napajlaj« na sprejemno frekvenco,
- 3) Utišaj sprejemnik,
- 4) Vklopi visoko napetost (živosrebrne usmerjevalke so na sprejemu povzročale obupen šum),
- 5) Pokliči postajo (ali CQ),
- 6) Izključi visoko napetost,

- 7) Odpri ojačanje sprejemnika,
- 8) Preklopi anteno na sprejemnik.

Pa bog ne daj, da si se v proceduri kdaj zmotil!«

Mirko je vztrajen – FD 2006 – S58U/p (CW)

Poiskal sem kolikor-toliko čisto frekvenco ter poklical CQ. In tedaj so se odprle nebeške zapornice. Naslednjih nekaj ur sem vsakih 15-20 minut pričeval nov list dnevnika (pisali smo na originalne CQWW liste s 40 zvezami po strani), kar pomeni, da je QSO rate bil med 120 in 160 zvez na uro. Dopoldne je rate sicer padel pod 40 zvez na uro (v tistih časih je v CQWW delalo več YU kot pa G ali DL postaj), in v »počasnih« urah sem zelo pogrešal kakšen »memory keyer«, ki bi namesto mene tipkal CQ, a ko smo po skromnem kosilu, ki sem si ga privoščil v samopostrežni restavraciji v pritličju zgradbe, kjer se je nahajal klub, obrnili anteno proti severovzhodu, so kmalu začele »kapljati« zveze z JA postajami in zopet sem lahko užival v ritmu kakšnih 60 zvez na uro. Zvečer, ko je prišel YU7OQI, da me zamenja za

postajo, nisem čutil še nobene utrujenosti niti kakšne sledi zaspanosti, pa Zoran, YU7KW in Mladen, YU7NU (oba sta tedaj imela še le operatorski III. razred) nista imela težkega dela s prepričevanjem, da bi skupaj šli do bližnjega, kar legendarnega lokala z ljubkovalnim imenom »Pacov« (podgana) na pijačo. (Od kje je lokal dobil to ime lahko ugibate, o posebnostih, ki so se tam zbirali in o atmosferi bi pa lahko napisal cel roman). Nedelja se je s počasnim ritmom in redkimi novimi množilci vlekla obupno počasi, Pravo utrujenost in zaspanost sem pa začutil šele, ko je tekmovanja (končno) bilo konec. YU7OQI je po tekmovanju predlagal, da odigra kakšno partijo šaha, pa so me morali buditi, ko sem bil na potezi. Konec koncev, brez spanja in počitka sem vzdržal celih 67 ur...

Leto dni zatem mi je Slavec, YU3BQ (S57DX) poslal fotokopijo rezultatov CQ WW 1977, s podčrtano vrstico »YU7BCD je presenetljivo ugnal vse vrhunske USA M/M gange in zasedel tretje mesto v svetu.«

Le dober mesec po CQ WW 1977 sem, brez omahovanja in nepotrebnega razmišljanja sprejel življenjsko odločitev, ki je v marsičem spremenila moje dotedanje življenje. Gre za temo, ki jo nameravam obdelati v moji naslednji zgodbi, zato tu ne bom izgubljal besed. Še sem hodil v klub, še sem delal z mladimi, sodeloval v tekmovanjih, prebiral radioamaterske časopise, knjige o antenah, propagacijah, o linearnih ojačevalnikih, še sem sanjal (in sanjaril), življenje mi je pa prinašalo toliko novih vsebin, da o »gastarbeiterstvu« v kakšni M/M ekipi nisem niti utegnil razmišljati.

Prišel je april 1979 in katastrofalen potres v črnogorskem primorju. Moj dobri prijatelj Kele, YU1PKC, ki se je medtem vpisal na sarajevsko elektrotehnično fakulteto, je za potrebe YU6SCG upravne postaje v mreži za nevarnost, ki je po potresu bila aktivirana, iz YU4EXA prinesel na posodo SB-220 linearni ojačevalnik. Čez mesec dni, ko naj bi se stanje v Črni Gori predvidoma normaliziralo, naj bi jaz ojačevalnik prinesel nazaj v Sarajevo. Na elektrotehnični fakulteti je Hrane, YU1OIQ (sedaj YT1AD) formiral sekcijo YU4ETF ter zanj za delo v tekmovanjih pridobil specialni klicni znak YZ4Z. Sekcija je bila opremljena zelo dobro, s HyGainovimi monobanderji za vse obsege od 40 navzgor, Drake T4XC/R4C linijo, dvema SB-220 ojačevalnikoma ter home made ojačevalnikom s petimi PL-519, konstrukcija YU1OIF. Za tisto leto je časopis prvič organiziral CW vejo CQ WPX tekmovanja (do tedaj je obstajalo le CQ WPX SSB tekmovanje), mi je Kele povedal. Omenil je, da fantje v klubu razmišljajo o nekakšnem limited M/M delu z razpoložljivo opremo, da so pa številčno nekoliko prešibki ter, da nameravajo zato povabiti nekaj mladih, perspektivnih operaterjev. Seveda bodo povabljenim krili potne stroške, ni pozabil omeniti. Mojem samoljubju je vsekačor godilo, da sem na seznamu povabljenec, in prav rad sem obljubil, da si bom za to priložnost v klubu skušal sposoditi TS-520.

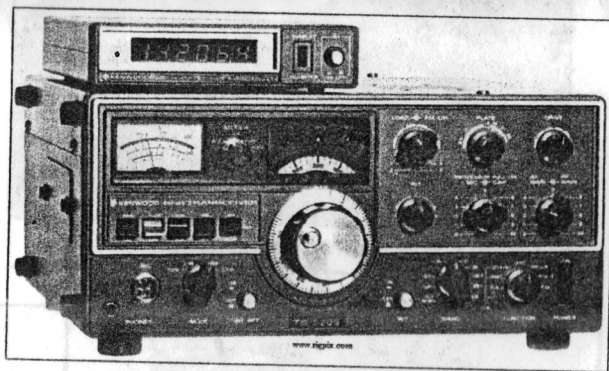
Naj omenim, da bi akcija skoraj padla v vodo. Gicko, sekretar SRCG, je namreč opremo, ki so jo nekateri klubi in celo posamezniki posodili SRCG, nameraval kratkomalo zadržati kot nekakšno »humanitarno« pomoč

črnogorski Zvezi! Hrane je v četrtek pred tekmovanjem telefonično posredoval pri Veselinu, YU6NGS (predsedniku SRCG), da smo SB-220 sploh dobili nazaj, in baje so nekateri, ki niso bili dovolj energični, celo ostali brez posojene opreme...

Za petek in ponedeljek (dan povratka) sem si v službi izprosil in tudi dobil dopust. Letalo je od Titograda do Sarajeva potrebovalo slabih 20 minut in, ker sem s seboj nosil kar nekaj opreme, je Hrane do ETF najel kar taksi. Zgradba sarajevske elektrotehnične fakultete je zgrajena v obliki iztegnjene črke H v smeri severovzhod – jugozahod. Na strehi, pravzaprav terasi zgradbe so na treh nosilcih bile postavljene 2 el yagi za 40m, fiksirana proti severozahodu ter na istem nosilcu 6 el yagi za 10m z rotatorjem, na drugih dveh nosilcih pa 5 el yagi za 20 in 15m obsege. Nad jugozahodnim atrijem je bil razpet križni dipol za 80 m, s skrajno severne točke zgradbe pa četrtvalovni sloper za 160m. Ker je antena za 40m bila fiksirana proti severozahodu (W/VE), sem predlagal, da nad severovzhodnim atrijem razpnemo 4 el žični delta loop za 40 (usmerjen proti JA) ter s sredine zgradbe čez parkirišče potegnemo še polvalovni poševni dipol proti severozahodu. Razpenjanje in umerjanje teh dveh anten nam je vzelo slabi dve uri časa, preostanek popoldneva smo porabili za nakup hrane (ker je zgradba fakultete bila čez vikend zaklenjena, smo bili »obsojeni« na dvodnevni »zapor«) ter (medtem sta prispela še druga dva povabljenca. Vladana, YU7OQI sem poznal še iz Pančeva, prvič pa sem srečal Rašo Lazarevića, YU1RL, ki pa tedaj še ni imel svojega klicnega znaka) prijetno popoldne na

Bašcaršiji, z večerjo v eni od aščinic. Tam, med večerjo, smo napravili še »bojni načrt« in razpored operaterjev. Ker smo s postajami in linearnimi ojačevalci imeli »pokrite« le tri obsege, smo obsege razdelili v »dnevne« in »nočne« in vsaka od teh postaj je dobila en »dnevni« in en »nočni« band. Četrta postaja (FT-101 brez CW filtra in brez ojačevalnika) je bila namenjena »krpanju lukenj«. Skratka, razpored je izgledal približno:

160 & 80 (ponoči), 20 (podnevi): FT101E & 5
* PL519 linear, op. YU1PKC, YU4VFO
40 (ponoči), 15 (podnevi): T4XC/R4C & SB-
220, op. YU1EBC (YU1RL), YU7OQI
20 (ponoči), 10 (podnevi): TS-520 & SB-220,
op. YU1OIQ (YT1AD), YU3TCA
luknje med obsegi: FT-101, op. YU1OIF,
YU4WAA

Postaja za krpanje lukenj se je pokazala za zelo koristno, posebno ponoči na 160, ko je dobro »letelo« na 80, ali podnevi na 40, saj smo tu pobrali precej evropskih množilcev (prefiksov), ki jih nismo imeli delanih na »ta glavnih« obsegih. TS-520 je žal bil brez CW filtra, zato smo si tu pomagali z ZRS TF-1000 NF filtrom, ki je, čeprav je obupno »zvonil«,

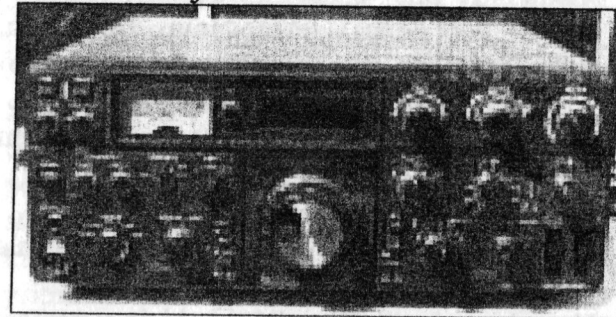
pomagal iz šuma potegniti vse tiste slabotne signale z množilci bogate zahodne obale Združenih držav.

Ker smo proti koncu tekmovanja glavnim konkurentom po številu zvez »bežali« tudi za po nekaj sto zvez na posameznih obsegih, smo bili skoraj prepričani v končno zmago. Na HD8N z Galapagosa nismo bili niti pozorni, a ravno oni (delala sta le dva operaterja z dvema postajama) so nas prehiteli v končnem seštevku točk. Odločilo je pač večje število DX zvez. V satisfakcijo nam je bil nov (oziroma prvi) CQ WPX CW rekord v številu delanih množilcev.

Dopoldne po tekmovanju smo si privoščili še izlet na Ilidžo in ogled mestnega rivalskega kluba YU4FRS (ki so v tekmovanju delali v kategoriji Multi Op/Single TX). Pogled na 45m visok stolp z Wilson monobanderji za 40 in navzgor ter žičnimi antenami za 160 / 80m na robu mestnega parka (v prostorih nekdanjega javnega WC) je bil impozanten. Klub je bil izdatno financiran s strani MNZ BiH, s trdo roko ga je pa vodil op. Zildžo Edib (znaka se mu žal ne spominjam več). Právijo, da je v enem od tekmovanj celo sklofutal operaterja, ki je snel slušalke medtem, ko je za postajo jedel sendvič... Bora, YU1OIF, ki je med nami bilo očitno najpogumnejši, je celo šplezal na stolp. Pri tem je v polivinilasti vrečki s seboj nesel kos opeke in vrečko zavezal na zgornji klin na vrhu stolpa. Ker je klub bil zaprt, smo se odpravili v bližnjo restavracijo na zaključno kosilo. Natakara nam še ni prinesel naročenega, ko smo že opazili nekoga plezati na antenski stolp. Ko je priplezal do vrečke, je pogledal vanjo, nato pa vse skupaj vrgel v globino. Fantje iz FRS so

bili nekoliko paranoični in so se očitno zbal, da je v vrečki kakšna mina... ☺

Ker že omenjam »gastarbeiterstvo«, nikakor ne morem mimo »izseljeniških piknikov«. Slavc, YU3BQ (S57DX) je tako imenoval moje obiske na Vrhniki, običajno v času WAE tekmovanj, med mojimi kratkimi dopusti doma. S Slavcem sva se spoznala nekje 1973. leta. Prav vse ga je zanimalo, DX delo, CW, QRQ, antene, tekmovanja, celo UKV; delila sva zelo podobne poglede na radioamaterstvo in podobne sanje in kmalu sva postala zelo dobra prijatelja. Medtem, ko sem se jaz podal v bohemsko »gastarbeiterstvo« je Slavko doma, na Vrhniki, v bunkerju v bližini cerkve Sv. Trojice s tiho vztrajnostjo postopoma gradil skromno, a zelo uporabno contest lokacijo.

Vsako leto, ko sem prišel na obisk, sem videl kakšno novo pridobitev: TS-830, pa FL2100B, kasneje Clipperton L in še kasneje SB-221 ojačevalnik, 18m drog s TH3Mk3 in žičnimi antenami, najprej sistem petih poševnih dipolov za 40m, kasneje 2 el žični delta loop proti USA in 3 el proti JA (v YU1EXY, kjer sem medtem postal član, so me spraševali, kakšne antene uporablja YT3T – klicni znak, ki ga je Slavc uporabljal v tekmovanjih - na

40m, ker je »vozil« pile-upa Japoncev v času, ko jih v Beogradu niso zmogli s 4 faziranimi vertikalnimi in vsaj štirikrat večjo močjo)... Skratka, marsikomu s pompoznejšo opremo ni uspevalo, kar je Slavic dosegel s skromnim tribanderjem in 600W ojačevalnikom. In, ne nazadnje, skozi Slavkovo »šolo« je šla kopica izvrstnih (morda tudi kakšen manj izvrsten, ☺) operaterjev. »Willy McCloud«, kot smo klicali sedanjega S51XO, pa S56M, S57AL, S58WW, S57CQ... In kje je tu kakšen piknik? »Piknik« je bila žurka do jutranjih ur pri Celarcih doma, »piknik« je bilo posedanje v »Mantovi« in radioamaterske štorije ob pivu, »piknik« je bilo plezanje po drevju in razpenjanje delta loopov in »piknik« je bilo delo v WAE contestih, sprejemanje QTC-jev, iskanje množilcev, spanje kar pod mizo, »piknik« je bila »šteka« cigaret na postaji, ki jo je do konca tekmovanja zmanjkalo, »piknik« je bilo celo ropotanje neke gospe po vratih bunkerja, ki je prišla iskat svojo hčerko. »Spustite me not, da smrkljo za lase odvehem domov!«

»Tu ni nobene vaše hčerke!«

»Spustite me not, sicer bom poklicala policijo!«

Hrup je prebudil Vita, S56M, ki je v samem spodnjem perilu prišel pogledat, kaj se pred vrati dogaja. »Poklicala bom policijo!« je gospa v obraz postala vsa zaripla.

Vito, ki je na lokacijo prišel naravnost iz službe, je na glavo nataknil kapo in gospe rekel:

»Gospa, jaz sem policaj! Povejte, za kaj gre?«

»Moja hčerka je že včeraj popoldne izginila in še ni prišla domov. Njene prijateljice so mi rekle, da je odšla na nekakšno žurko nekam

sem k Sv. Trojici. Prosim, spustite me noter, da jo odpeljem domov!«

»Gospa, izvolite, pogledjte, vaše hčerke ni tukaj.«

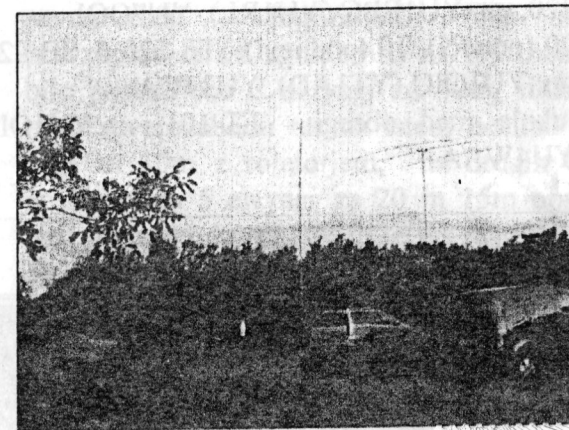
Ko je ženska v predprostoru zagledala mizo z ostanki hrane, prazne pivske steklenice, pod mizo Vitovo spalno vrečo in zavohala cigaretni dim iz shacka, je bila prepričana, da je prišla na pravo mesto, da se tu odvijajo nekakšne divje orgije v katerih sodeluje njena frklja. Butnila je v shack, zagledala le operaterja, ki je delal za postajo, pogledala pod mizo (toliko, da ni pogledala še pod pepelnik), potem pa skozi vrata v zadnji prostor, ki je služil kot priročno skladišče. Seveda tudi tam ni bilo nikogar. Za kupom gajb je zagledala vrata zasilnega izhoda, že vsa zarjavela in zaklenjena z obešanko. »Aha, ta čas, ko ste me zadrževali, je smrklja pobegnila skozi ta vrata! Ne bo se končalo na tem, na sodišče vas bom dala, prasci!« ji je kar slina škropila iz ust med kričanjem. Nekaj minut je še vpila pred vhomom v bunker in žugala s pestjo, nato pa počasi izginila. Baje so jo še dve uri po dogodku videli oprezati, če se bo dekle od kje pojavilo in skušalo naskrivaj vrniti v bunker. Seveda pa bi, če bi pupa res bila pri nas, že žrtvavali en WAE contest in raje poskrbeli, da bi mamini sumi bili utemeljeni.

saj bo, saj bo.... V prihodnji številki...

Mirko ni več vztrajen (isti C-test)...

FD 2006 CW – zgodaj zjutraj...

S59AV
VANJA PEGAN
TOMŠIČEVA 3
6310 IZOLA